

Webinar

Boer zoekt Boer

Spreek de dingen uit!

Boer worden zonder dat je een bedrijf in de familie hebt om over te nemen, kan dat? Jazeker! Door een zogenaamde buitenfamiliaire bedrijfsovername. NAJK faciliteert al enkele jaren het platform Boer zoekt Boer, waar jongeren zonder mogelijkheid in de familie om een bedrijf over te nemen en boeren zonder opvolger met elkaar in contact kunnen komen. Om extra aandacht te geven aan de mogelijkheden rondom zo'n buitenfamiliaire bedrijfsovername, organiseerde NAJK, in samenwerking met LTO Noord en agrocoach Lianne Veenstra, op donderdag 22 oktober een webinar over dit onderwerp.

Tekst: Liesbeth Schuurman - van Mispelaar Beeld: David Hilberink

Samenwerking

Tijdens het webinar kondigde Dirk Bruins, voorzitter van LTO Noord, namens de LTO-organisaties aan dat ook LTO zich aansluit bij Boer zoekt Boer. Zo wordt bedrijfsovername buiten de familie meer onder de aandacht gebracht bij boeren zonder opvolger. Dirk Bruins: "Buitenfamiliaire bedrijfsovername is een thema dat goed aansluit bij leden van de achterban van

zowel LTO als NAJK, het is goed om daar als LTO de verbintenis mee aan te gaan."

Eke Folkerts (dagelijks bestuurder bij NAJK met de portefeuille bedrijfsovername) licht tijdens het webinar het platform Boer zoekt Boer toe. Agrocoach Lianne Veenstra van agrichecoaches.nl geeft adviezen en deelt haar ervaringen rondom buitenfamiliaire bedrijfs-

overname. Ondertussen kunnen de kijkers hun vragen stellen. De antwoorden hierop zijn terug te vinden op de website van NAJK.

Het belang van Boer zoekt Boer is volgens Eke Folkerts aanzienlijk: "Volgens een rapport van de WUR over alleen al de melkveehouderij, stopt binnen nu en 2030 33% van de melkveebedrijven, waarvan 14% omdat er geen opvolger

TIPS BIJ EEN BUITENFAMILIAIRE BEDRIJFSOVERNAME

- > Heb je een match gevonden? Ga op tijd en regelmatig met elkaar om tafel. Maak afspraken, bespreek de verwachtingen en evalueer dit regelmatig.
- > Betrek er tijdig mensen bij. Via Boer zoekt Boer is extra begeleiding mogelijk, bijvoorbeeld een onafhankelijk procesbegeleider zoals Lianne Veenstra, maar ook voor financieel of fiscaal advies.
- > Heb vertrouwen in elkaar. De overdrager moet loslaten en de opvolger moet dingen oppakken. Je kan makkelijker iets loslaten als je weet dat iets goed wordt opgepakt, maar je kan dingen pas oppakken als je de vrijheid krijgt omdat het wordt losgelaten. Vertrouwen is hierin heel belangrijk.
- > Leef je in en luister. Opvolgers en overdragers zitten beiden in een andere levensfase, besef dat en probeer je voor te stellen hoe de situatie voor de ander kan zijn. Luisteren is hierbij heel belangrijk.
- > Begin op tijd! Bedrijfsovername is een langdurig traject. Als je geen opvolger hebt, denk dan vast na over de verschillende opties die je hebt.
- > Hoewel je er liever niet bij stilstaat, is het ook erg belangrijk om na te denken over hoe je weer goed uit elkaar kan gaan als het onverhoopt toch misloopt.
- > Voor jongeren die op zoek zijn naar een bedrijf: vertel in je omgeving dat je op zoek bent naar een bedrijf om over te nemen. Zorg dat je in het agrarisch netwerk komt zodat je ook via de informele weg, via andere ondernemers, in contact komt met potentiële bedrijfsoverdragers.
- > Houd vol, geef niet te snel op!



is. Dat is zonde, zeker omdat er veel fanatieke jongeren zijn die graag boer of boerin zouden willen worden, maar daar geen mogelijkheid voor hebben. Het zou ontzettend mooi zijn als we deze groepen bij elkaar kunnen brengen." Dirk vult aan: "Het zou voor een boer zo mooi zijn als je je bedrijf, je levenswerk, kunt overdragen aan een jongere, waarbij je er ook nog een tijdje bij betrokken blijft."

Eke: "Het initiatief loopt nu een paar jaar en het aantal profielen stijgt nog steeds. We denken, zeker vanwege de gevoeligheid van het onderwerp, dat er meer mogelijkheden zijn. Zo bekijken we momenteel of het mogelijk is om matchmaking aan te bieden, dus iemand die persoonlijk en actief kan bemiddelen tussen de overdragers en de opvolgers. Gezien de gevoeligheid en enorme impact die een buitenfamiliaire overname bij beide partijen teweegbrengt, zou dit een goede aanvulling zijn op het platform."

Maak de dingen bespreekbaar

Agrocoach Lianne Veenstra is sinds het begin bij Boer zoekt Boer betrokken en zit als coach vaak aan tafel bij (buitenfamiliaire) bedrijfs-overnames: "Kort gezegd begeleid ik dat wat onder tafel gebeurt. Dat wat onzichtbaar blijft,

maar wat erg belangrijk is voor de beslissingen die boven tafel genomen worden. Om de juiste beslissingen te kunnen nemen, is het heel belangrijk om je verwachtingen, wensen en visie rondom bedrijfsovername al in een vroeg stadium helder te krijgen. Gelukkig komt hier steeds meer aandacht voor." Ze waarschuwt: "Er zijn zeker kansen voor buitenfamiliaire bedrijfs-overname, maar het is geen gemakkelijke weg".

Aandachtspunten

Lianne vervolgt: "Wat de agrarische sector typeert is een enorme verwevenheid. Het bedrijf, de familie en het eigendom staan allemaal met elkaar in verbinding, je woont en werkt met elkaar op één erf.

Voor de emotionele verbondenheid verdient aandacht. Dit is voor een boer vaak een van de redenen om het bedrijf over te dragen in plaats van het te verkopen aan de hoogste bidder."

Waar je ook rekening mee moet houden is dat er bij buitenfamiliaire bedrijfsovername

een tweede familie bijkomt. Aangezien elke familie zijn eigen cultuur en gewoontes heeft, moet je daar wel voor openstaan. Zorg dat je alles bespreekbaar maakt, dan kom je verder met elkaar. Ten slotte speelt zoals bij elke bedrijfs-overname de gunfactor. Een overname kan niet tegen de marktwaarde, dus is er een gunfactor, die bij een buitenfamiliaire bedrijfsovername een extra grote rol speelt. <

Wil jij meer informatie over Boer zoekt Boer, het webinar terugkijken of de veelgestelde vragen bekijken? Ga naar www.najk.nl.



Boer zoekt Boer is een sectorinitiatief van NAJK, Rabobank, Flynth en Lianne Veenstra Agrocoaching. Tijdens het webinar kondigde Dirk Bruins aan dat ook LTO Noord, ZLTO en LLTB zich bij Boer zoekt Boer aansluiten om de bekendheid onder overdragers te vergroten. Boer zoekt Boer is er om bedrijfsopvolgers zonder bedrijf en bedrijfs-overdragers zonder opvolger met elkaar te verbinden.